

บทบาทของสตรีและการมีส่วนร่วมของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี*
ROLES OF WOMEN AND FEMALE PARTICIPATION AFFECTING THE
MANAGEMENT EFFECTIVENESS OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN CHONBURI PROVINCE

วรารณ์ ตระกุลมารีย์¹, นิเทศ ดินณะกุล² และ เบญยาศิริ งามสะอาด³

Waraporn Trakulmaree¹, Nithat Thinnakul² and Benyasiri Ngamsaad³

¹⁻³มหาวิทยาลัยปทุมธานี

¹⁻³Patumthani University, Thailand

Corresponding Author's Email: m.ngamsaad@gmail.com

วันที่รับบทความ : 28 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 7 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 9 เมษายน 2569

Received 28 March 2026; Revised 7 April 2026; Accepted 9 April 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิภาพในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี 2) วิเคราะห์บทบาทของสตรีและการมีส่วนร่วมของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณศึกษาประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขต อบต. จังหวัดชลบุรี จำนวน 383,931 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน ได้ 400 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่น 3 คน และประชาชน 17 คน

Citation:

* วรารณ์ ตระกุลมารีย์, นิเทศ ดินณะกุล และ เบญยาศิริ งามสะอาด. (2569). บทบาทของสตรีและการมีส่วนร่วมของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(3), 1560-1571.

Waraporn Trakulmaree, Nithat Thinnakul and Benyasiri Ngamsaad. (2026). Roles Of Women And Female Participation Affecting The Management Effectiveness Of Subdistrict Administrative Organizations In Chonburi Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(3), 1560-1571.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถาม 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนสถิติใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพในการจัดการขององค์การอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 6 ด้าน โดยด้านเศรษฐกิจสูงสุด รองลงมาคือด้านการประกอบอาชีพ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุขปโภคชุมชน และด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน 2) การวิเคราะห์บทบาทและการมีส่วนร่วมของสตรี พบว่า ตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ ความร่วมมือ การเสริมอำนาจแก่ประชาชน ด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม การรับฟังความคิดเห็น และด้านครอบครัวและชุมชน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพควรเน้นเสริมบทบาทของสตรีในนโยบายและการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมท้องถิ่น สร้างกลไกรับฟังความต้องการตั้งแต่ครอบครัวและชุมชน นำไปพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับการบริการสาธารณสุขและสาธารณสุขปโภคชุมชน

คำสำคัญ: บทบาทสตรี, มีส่วนร่วมของสตรี, ประสิทธิภาพการจัดการ, องค์การบริหารส่วนตำบล, จังหวัดชลบุรี

Abstract

The study aimed to: 1) examine the level of management effectiveness of subdistrict administrative organisations (SAOs) in Chonburi Province, 2) analyse the role and participation of women affecting the management effectiveness of SAOs in Chonburi Province, and 3) propose strategies to enhance the management effectiveness of SAOs in Chonburi Province. This was a mixed-methods study. The quantitative research involved citizens aged 18 and over residing in the SAO areas of Chonburi Province, with a population of 383,931. The sample size was calculated using Taro Yamane's formula, resulting in 400 respondents. The qualitative research included interviews with three local administrators and 17 citizens. Research instruments consisted of a five-point Likert-scale questionnaire and semi-structured interviews. Qualitative data were

analysed using content analysis, while quantitative data were analysed using frequency distribution, percentages, means, standard deviations, and multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the overall management effectiveness of SAOs was at the highest level across six dimensions, with economic development ranked highest, followed by occupational development, disaster prevention and mitigation, natural resources and environmental development, community infrastructure, and community health services; 2) analysis of women's roles and participation indicated that five variables—collaboration, empowerment of citizens, economic and industrial development, listening to opinions, and family and community engagement—had a statistically significant effect on management effectiveness at the .05 level; and 3) strategies to enhance management effectiveness should focus on strengthening women's roles in policy-making and decision-making, promoting their participation in local activities, establishing mechanisms to gather needs from family and community levels, guiding economic and industrial development accordingly, and fostering strong collaborative networks to improve public health and community infrastructure services.

Keywords: Women's Roles, Female Participation, Management Effectiveness, Subdistrict Administrative Organization, Chonburi Province

บทนำ

เพศสภาวะ (Gender) เป็นโครงสร้างทางสังคมที่กำหนดบทบาท หน้าที่ และความคาดหวังของบุคคลตามเพศ ซึ่งถูกหล่อหลอมผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากสถาบันต่าง ๆ เช่น ครอบครัว การศึกษา และวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดความแตกต่างด้านโอกาส สิทธิ และสถานะของหญิงและชายในสังคม แนวคิดบทบาทหญิงชายแบบดั้งเดิม (Traditional Gender Roles) ของ Hurlock (1978) อธิบายว่าผู้ชายและผู้หญิงมีบทบาทที่แตกต่างกันตามธรรมชาติ โดยผู้ชายมักถูกคาดหวังให้เป็นผู้นำ ขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (พ.ศ. 2491) และบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและเปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทในสังคมมากขึ้น จึงทำให้ประเด็นความเสมอภาคทางเพศเป็นเรื่องสำคัญในระดับนโยบายและการพัฒนาประเทศ

แม้จะมีการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2566) พบว่าสัดส่วนสตรีในตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นยังต่ำกว่า 20% และในระดับชาติ สตรีที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเพียงประมาณ 15% ขณะที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566) รายงานว่ามีสัดส่วนประมาณร้อยละ 17.34 ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดจากค่านิยมวัฒนธรรมแบบปิตาธิปไตย และทัศนคติที่มองว่าผู้หญิงไม่เหมาะสมกับบทบาทผู้นำ นอกจากนี้ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ข้อที่ 5 ยังเน้นย้ำความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ แต่รายงาน SDG ประเทศไทย ปี 2565 ระบุว่ายังมีความท้าทายในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

สำหรับในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2565; 2566) พบว่าสตรีที่ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงร้อยละ 9.8 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงร้อยละ 15.2 อีกทั้งสัดส่วนผู้บริหารสตรีในระดับสูงยังมีไม่ถึงร้อยละ 10 ของตำแหน่งทั้งหมด แม้ว่าสตรีจะมีบทบาทในกิจกรรมชุมชนด้านต่าง ๆ แต่ยังไม่สามารถก้าวเข้าสู่บทบาทการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ระบุว่าสตรีมีสัดส่วนการศึกษาระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 57 และสำนักงาน ก.พ. (2566) รายงานว่ามีข้าราชการหญิงร้อยละ 61 แต่มีเพียงร้อยละ 26.4 ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง สะท้อนถึงอุปสรรคด้านภาระครอบครัว การขาดการสนับสนุน ค่านิยมทางสังคม และข้อจำกัดด้านประสบการณ์ในการบริหาร

จากสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสตรีไทยยังคงเผชิญกับข้อจำกัดในการเข้าถึงบทบาทผู้นำและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทั้งที่มีการสนับสนุนในเชิงนโยบายและกฎหมาย การศึกษาบทบาทของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรีจึงมีความสำคัญ เพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องและหาแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพของสตรีให้สามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของสตรีและการมีส่วนร่วมของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของสตรีและการมีส่วนร่วมของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี การวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง บางละมุง พานทอง พนัสนิคม ศรีราชา สัตหีบ หนองใหญ่ บ่อทอง เกษะสิขัง และเกาะจันทร์ มีประชากรทั้งหมด 383,931 คน (รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2566) โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973) ในการหากลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้กระบวนการเลือกเจาะจงจากประชาชนในพื้นที่ จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็นผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 3 คน และประชาชน 17 คน

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ด้วยดัชนี IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า 0.50–1.00 และปรับปรุงข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ตามข้อเสนอแนะ จนได้แบบสอบถามที่มีความเหมาะสม จากนั้น

นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความเที่ยง และวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) โดยกำหนดเกณฑ์ตั้งแต่ 0.85 ขึ้นไป ผลพบว่าค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.984 แสดงว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถนำไปใช้ในการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการโดยเริ่มจากการขอหนังสืออนุญาตจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นลงพื้นที่เพื่อแจกและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล สุดท้ายทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามทั้งหมด และประมวลผลโดยเชื่อมโยงผลลัพธ์กับกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ตามหลักการเชิงเนื้อหาและเหตุผลทางวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณทำโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบ 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลมาแจกแจงตามประเด็นและวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ศึกษาจากประชาชนใน 11 อำเภอของจังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน แบ่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น 3 คน และประชาชน 17 คน บันทึกข้อมูลและถอดเทป จากนั้นจัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงสรุป ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อความบรรยายจากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน เช่น การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis: MRA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ซึ่งใช้วัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยอิงเกณฑ์ Hinkle (1998) ตั้งแต่ระดับความสัมพันธ์สูงมาก (0.90–1.00) จนถึงต่ำมาก (0.00–0.30)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารจัดการ

ประสิทธิผลในการบริหารจัดการใน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
1. ด้านสาธารณูปโภคชุมชน	4.42	0.38	มากที่สุด	5
2. ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.45	0.43	มากที่สุด	3
3. ด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน	4.41	0.41	มากที่สุด	6
4. ด้านการประกอบอาชีพ	4.46	0.43	มากที่สุด	2
5. ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	4.44	0.38	มากที่สุด	4
6. ด้านเศรษฐกิจ	4.47	0.34	มากที่สุด	1
รวม	4.44	0.38	มากที่สุด	

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประสิทธิภาพทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.34) รองลงมาคือ ด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.43) ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.43) ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.38) ด้านสาธารณูปโภคชุมชน ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.38) และด้านการบริการสาธารณสุขชุมชน ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.41) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกด้านมีประสิทธิภาพในระดับสูงและใกล้เคียงกัน

2. ผลการวิเคราะห์บทบาทของสตรีและการมีส่วนร่วมของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหภาพของสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig
Constant	.739	.122		6.044	.000
ด้านครอบครัวและในชุมชน (X_1)	.094	.035	.117	2.665	.008*
ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (X_2)	.068	.047	.075	1.432	.153
ด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (X_3)	.193	.042	.239	4.654	.000*
การให้ข้อมูลข่าวสาร (X_4)	.043	.045	.051	.966	.335
การรับฟังความคิดเห็น (X_5)	.189	.072	.227	2.632	.009*
การเกี่ยวข้อง (X_6)	.067	.064	.082	1.045	.297
ความร่วมมือ (X_7)	.300	.056	.347	5.322	.000*
การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (X_8)	.252	.046	.314	5.510	.000*

R = 0.846, R Square = 0.717
Std. Error of the Estimate = 0.18076 F = 123.533, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณพบว่าสหภาพและการมีส่วนร่วมของสตรีสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 123.533$, $p < 0.05$) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .846 และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ .717 แสดงว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพได้ร้อยละ 71.7 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ความร่วมมือ ($Beta = .347$) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน ($Beta = .314$) ด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ($Beta = .239$) การรับฟังความคิดเห็น ($Beta = .227$) และด้านครอบครัวและในชุมชน ($Beta = .117$) ซึ่งส่งผลในทิศทางบวกต่อประสิทธิภาพ ขณะที่ตัวแปรด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การให้ข้อมูลข่าวสาร และการเกี่ยวข้อง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลในการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับการเสริมศักยภาพของสตรีในบทบาทต่าง ๆ ทั้งด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจท้องถิ่น โดยเริ่มจากการจัดตั้งกองทุนหรือมาตรการพิเศษเพื่อสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ศิลปจารีต และภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มสตรี รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิผล (KPIs) ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนและประชาชนในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเข้าถึงข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างความโปร่งใสและประชาธิปไตยท้องถิ่น นอกจากนี้ การสนับสนุนทางเทคนิคและการตลาดแก่กลุ่มสตรีและกลุ่มอาชีพในชุมชนจะช่วยเพิ่มกำลังการผลิตและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และควรบูรณาการกลไกการเสริมอำนาจประชาชนเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ เพื่อให้การบริหารจัดการมีความยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่าบทบาทของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านครอบครัว ชุมชน การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม สตรีในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเด่นชัดส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมถึงสามารถจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทยา ไชยภักดี และ นิพนธ์ โชะเฮง (2016) ที่ระบุว่าการบริหารจัดการท้องถิ่นของผู้นำสตรีทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาในชุมชนมากขึ้น ตามที่ Tavachalee et al. (2019) ที่ยืนยันว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้เยาวชน และที่ระบุว่าจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มรายได้และขยายตลาดสินค้าชุมชน

2. ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมทั้งด้านการรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสาร การเสริมอำนาจประชาชน การเกี่ยวข้อง และความร่วมมือ สตรีสามารถใช้ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและเวทีสาธารณะในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรเครื่องมืออุปกรณ์ให้กลุ่มแม่บ้าน และประชาชนช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกิจกรรมชุมชน ซึ่งส่งผลให้เกิดการตัดสินใจและการวางแผนพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมอำนาจประชาชนเป็นไปอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระกิตติ เอกอัครวิจิตร และคณะ (2022) และ ณัฏฐมลกันต์ ไชยวิมลสิริ และคณะ (2021) ต่างระบุว่า การสื่อสาร การสนับสนุนทรัพยากร และกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน

3. ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกมิติที่สำคัญ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สาธารณูปโภค และสาธารณสุขชุมชน โดย อบต. สามารถให้บริการขนส่งสาธารณะ จัดระเบียบที่อยู่อาศัยเพื่อความปลอดภัย ส่งเสริมอาชีพและฝึกอบรมกลุ่มอาชีพ ตลอดจนดูแลและเก็บขยะในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการผลิตทางเกษตรอย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า การบริหารจัดการเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการเพิ่มระดับประสิทธิผลของการให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ในการศึกษาของ ดวงธิดา น้าเวียง และคณะ (2025) ที่พบระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการสาธารณะของ อบต. อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการศึกษาของ สุชาดา แป้นคัมภูชาติ (2023) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานของ อบต. อยู่ในระดับสูง ซึ่งชี้ว่าการจัดการทรัพยากร การบริการพื้นฐาน และระบบสนับสนุนชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานท้องถิ่นมีประสิทธิภาพสูง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่าการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี มีประสิทธิภาพสูง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข พร้อมส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของสตรีอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความยั่งยืนและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยผู้วิจัยมี

ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1 ควรมีการจัดตั้งกลไกและงบประมาณสนับสนุนสตรีในการส่งเสริมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจชุมชน เช่น “สภาวัฒนธรรมสตรีท้องถิ่น” และแพลตฟอร์มการตลาดดิจิทัล เพื่อเสริมศักยภาพการพัฒนาชุมชนและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน 1.2 ควรมีการพัฒนาระบบดิจิทัลและเวทีมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น “คลังความรู้สาธารณะ” และ “สมัชชาพลเมืองท้องถิ่น” เพื่อเพิ่มความโปร่งใส การรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนและสตรี 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจและภาวะผู้นำของสตรีในอบต. เพื่อเจาะลึกปัจจัยความสำเร็จและกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล 2.2 ทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างบริบทท้องถิ่นต่างจังหวัดและติดตามผลกระทบของสตรีต่อความยั่งยืนของโครงการ เพื่อประเมินว่าบริบทเศรษฐกิจและสังคมส่งผลต่อบทบาทสตรีและประสิทธิภาพของการบริหารอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- นันทยา ไชยภักดี และนิพนธ์ โษะเฮง (2016). บทบาทผู้นำสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครพนม. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 22(3), 106.
- วีระกิตต์ เอกอัครวิจิตร, สุนตร ธนศิลปพิชิต และไพฑูรย์ มาเมือง. (2022). รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง. *วารสารภาคีชุมพลปริทรรศน์*, 2(2), 39.
- ณัฏฐมลกันต์ ไชยวิมลสิริ, คงฤทธิ์ แข็งแรง และสุนตร ธนศิลปพิชิต. (2021). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น. *วารสารชัยภูมิปริทรรศน์*, 1(2), 1.
- ดวงธิดา นำเวียง, นิเทศ ตินณะกุล และเบญญาศิริ งามสอาด(2025). การบริหารกิจการสาธารณะที่มีผลต่อประสิทธิผล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม*, 3(6), 564.
- สุชาดา แบนคุ้มญาติ. (2022). ประสิทธิภาพการจัดการการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาล้อย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 2(2),84.

Tavachalee, R., Pulanram, P., & Phathong, K. (2019). The role of women's with Thai local development. *Asian Political Science Review*, 3(2), 10–21.